[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1236 : 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 506

ਮੁਹੰਮਦ. ਅਬਦੁਲ ਸਮਦ

ਬਨਾਮ

ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2842)

10 ਜੁਲਾਈ 2024

[ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ* ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, *ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

(i) ਕੀ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; (ii) ਕੀ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; (ii) ਕੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹੀਆਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ; (iv) ਜੇਕਰ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹੀਆਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹਨ; (v) ਜੇਕਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1986 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਕੀ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; (vi) ਮੁਸਲਿਮ ਮਹਿਲਾ (ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2019 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਰਾਹਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਉਪਾਅ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; (vii) 2019 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ 'ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ' ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ 2019 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ; (vii) ਕੀ 2019 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973-ਧਾਰਾ125-ਕੀ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਮੰਨਿਆ: ਹਾਂ - ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ

---

*ਲੇਖਕ

ਮੁਹੰਮਦ ਅਬਦੁਲ ਸਮਦ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

125 ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। [ਪ੍ਰਤੀ ਅਦਾਲਤ]

ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973-ਧਾਰਾ125-ਕੀ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਮੰਨਿਆ: ਹਾਂ - ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਸਾਰੀਆਂ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। [ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ]

ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973-ਧਾਰਾ125-ਕੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹੀਆਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਮੰਨਿਆ: ਹਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹੀਆਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। [ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ]

ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973-ਧਾਰਾ125 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986-ਜੇਕਰ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹਨ: ਮੰਨਿਆ: ਜੇਕਰ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹਨ ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ ਕੋਲ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ - ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ। [ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ]

ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973-ਧਾਰਾ125 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986-ਧਾਰਾ127(3)(ਬੀ) - ਜੇਕਰ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ: ਮੰਨਿਆ: ਹਾਂ - ਜੇਕਰ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ]

ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973-ਧਾਰਾ125 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2019 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਰਾਹਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਉਪਾਅ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਮੰਨਿਆ: ਹਾਂ - 2019 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਰਾਹਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਉਪਾਅ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973ਧਾਰਾ125 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 2019 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ 'ਤਲਾਕ' ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ 2019 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਹਾਂ - ਜੇਕਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ 'ਤਲਾਕ' ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ 2019 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ]

ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973ਧਾਰਾ125 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਕੀ 2019 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: 2019 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। [ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ: ਧਾਰਾ 125- ਇੱਕ ਉਪਾਅ: ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ ਜੋ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15(3) ਅਤੇ 38 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਵਾਰਾਗਰਦੀ ਅਤੇ ਬੇਘਰਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ,

ਮੁਹੰਮਦ ਅਬਦੁਲ ਸਮਦ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਤਨੀ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਢੁਕਵੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਉਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਅਯੋਗਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ - ਇਹ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਕਿ ਪਤੀ ਕੋਲ ਉਸਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ "ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ" ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12, 13] [ਅਗਸਤੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973 ਧਾਰਾ 125 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986-ਧਾਰਾ3-ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਭਾਜਨ: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੇ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ - ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇੱਕ ਹੋਰ ਅੰਤਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਕਿ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22, 23] [ਅੰਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ]

ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973 ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 125: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਨਿਰਮਾਣ

ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਇਸ ਲਈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ, ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ, ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 32] [ਐਂਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973ਧਾਰਾ125 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਧਾਰਾ3 ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ: ਸੁਣਵਾਈ: ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਣਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, "ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ" ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਸਗੋਂ, ਇਸ ਸਮਾਜਿਕ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ - 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਸਥਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 32] [ਪ੍ਰਤੀ ਅਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973-ਧਾਰਾ127(3)(ਬੀ) - ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ: ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਤ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ - ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਉਹ 1986 ਐਕਟ

ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਪਤੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਬਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1973 ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 34] [ਪ੍ਰਤੀ ਅਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਧਾਰਾ125- ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986-ਧਾਰਾ3 ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਤੀ ਨੇ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ - ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਮੰਨਿਆ: ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਤੀ ਨੇ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਤੀ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ, (ਏ) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਕਿ ਪਤਨੀ, ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਉਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਫਿਰ ਵੀ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਜਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ, ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 35] [ਅਗਸਤੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ]

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਧਾਰਾ125 ਵਾਜਬ ਬਦਲ - ਦੋਹਰਾ ਲਾਭ: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ "ਵਾਜਬ ਬਦਲ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋਹਰੇ ਲਾਭ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 36] [ਪ੍ਰਤੀ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਧਾਰਾ125-ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986.3 ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਸਥਾ (ਧਾਰਾ125, ਸੀਆਰਪੀਸੀ) ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ (1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ3) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ: ਹੋਲਡ: ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਸਥਾ, ਅਤੇ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੀਆਰਪੀਸੀ1973 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕਸੁਰਤਾਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 37] [ਪ੍ਰਤੀ ਅਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟਧਾਰਾ15(1) ਅਤੇ (3) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਆਰਟ. 39(ਈ) - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973-ਧਾਰਾ125 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15(1) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਲਾਮਤੀ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 39(ਈ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਅਨੁਛੇਦ 15(3) ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 39 ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪਾਠ, ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 39(ਈ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਧਾਰਾ 15(3) ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਇਹ ਔਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਉਪਾਅ ਇਹ ਬੇਸਹਾਰਾ, ਤਿਆਗੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5, 6] [ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]
ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਧਾਰਾ 125 ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005:

ਮੁਹੰਮਦ ਅਬਦੁਲ ਸਮਦ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਸਾਂਝੇ ਘਰ' ਵਿੱਚ 'ਪੀੜਤ ਔਰਤ' 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7] [ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973ਧਾਰਾ125 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986-ਪ੍ਰਬੰਧ (ਧਾਰਾ125, ਸੀਆਰਪੀਸੀ) ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ - ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ - ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਪਤੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, 1986 ਦਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਐਕਟ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਸਮੇਤ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇਪਣ ਅਤੇ ਕੰਗਾਲੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8] [ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਧਾਰਾ 127- ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਤੱਤ (ਫਜ਼ਲੁਨਬੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਖਾਦਰ ਵਲੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਬੇਗਮ) ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 127 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜੱਜ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16] [ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਾਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ - ਦਾ ਅਰਥ: ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਐਕਟ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਯੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23] [ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ, ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਅਧੀਨ", ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ": ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਇੱਕ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ "ਅਧੀਨ" ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਖਾਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 23] [ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਾਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ - ਉਪਯੋਗਤਾ: ਰੱਖੀ ਗਈ: ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਗੱਲ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਂ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਨਹੀਂ - ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਸੰਚਾਲਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਟਾਏਗਾ ਜੋ ਉਸੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25] [ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]
ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਧਾਰਾ 125 - ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਧਾਰਾ 3 ਧਾਰਾ 3(1) ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, "ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" - ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ: ਆਯੋਜਿਤ: ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜੋ

ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜੋ ਉਹ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੀ, ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ - ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ - ਨਾ ਹੀ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਪਾਸੜ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਸਕਦੀ। 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਦਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 28] [ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਧਾਰਾ 125 - ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986-8.4: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਉਸ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 29] [ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਧਾਰਾ 125 - ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 sਧਾਰਾ3, 4 ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ: ਧਾਰਨ: 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ - ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ

ਧਾਰਾ 125 ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ - ਵਿਕਲਪ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਕੋਲ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 30] [ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973 ਧਾਰਾ125- ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986-ਧਾਰਾ3 ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਰੱਖੀ ਗਈ: 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। [ਪੈਰਾ 40 (iii)] [ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973 ਧਾਰਾ 125- ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 125 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2001 ਦੇ ਐਕਟ 50 [ਧਾਰਾ 2(i)(ਏ) ਦੁਆਰਾ] ਵੈਸੇ 24.09.2001 ਨੂੰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ "ਪੂਰੇ 500 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਭੁੱਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਧ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ

ਕਿ ਇਹ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਅਧੀਨ "ਪ੍ਰਬੰਧ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 40 (v)] [ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਧਾਰਾ 125 - ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਧਾਰਾ 3 ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ: ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਭੋਜਨ-ਭੱਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ: ਪਹਿਲਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਤੇ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਪਹਿਲਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਰੀਆਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਾਲਣ ਕਰਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਤਲਾਕ ਹੋਇਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 40(vii)] [ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973s.125 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2019: ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਜਦੋਂ ਤਲਾਕ ਰੱਦ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 41] [ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਸਟਿਲ, ਜੇ.

ਦਾਨੀਏਲ ਲਤੀਫੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2001] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 419: (2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 740; ਮੁਹੰਮਦ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਬੇਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ [1985] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 844: (1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਸ਼ਮੀਮਾ ਫਾਰੂਕੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹਿਦ ਖਾਨ (2015) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 705-ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਜੈਨ ਇੰਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ [1981] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 498: (1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 435; ਚੇਨੂਪਤੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2023) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 251; ਇਕਬਾਲ ਬਾਨੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2007] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 949: (2007) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 785; ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [1975] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 483: (1975) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 386; ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 344; ਫੁਜ਼ਲੁਨਬੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਖਾਦਰ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [1980] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1127: (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 125; ਸ਼ਬਾਨਾ ਬਾਨੇ ਬਨਾਮ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ [2009] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 190: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 666; ਖਾਤੂਨ ਨਿਸਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 646; ਸ਼ਮੀਮ ਬਾਨੇ ਬਨਾਮ ਅਸਰਫ ਖਾਨ [2014] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 844: (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 636 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼ਾਹਿਦ ਜਮਾਲ ਅੰਸਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2008) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਆਲ 1077 - ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੁਨਹੀਮੋਹਮਦ ਬਨਾਮ ਆਇਸ਼ਾਕੁਟੀ (2010) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੇਰ 567 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੁਮਤਾਜ਼ਬੇਨ ਜੁਸਬਭਾਈ ਸਿਪਾਹੀ ਬਨਾਮ ਮਹਿਬੂਬਖਾਨ ਉਸਮਾਨਖਾਨ ਪਠਾਨ, 1998 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਗੁਜ 279; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੁਮੇਰਾ ਖਾਤੂਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ. ਯਾਕੂਬ (2010) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 202; ਸਾਜ਼ਿਦ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2011) ਐਸਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 1059; ਜ਼ੁਬੈਰ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਇਸ਼ਰਤ ਬਾਨੇ (2019) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਆਲ 4065; ਸ਼ਕੀਲਾ ਖਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2023) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 75; ਖਲੀਲ ਅੱਬਾਸ ਫਕੀਰ ਬਨਾਮ ਤੱਬਸੁਮ ਖਲੀਲ ਫਕੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2024) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੌਮ 23- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਾਥਨਾ, ਜੇ.

ਦਾਨੀਏਲ ਲਤੀਫੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2001] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 419: (2001) 7 ਐਸਸੀਸੀ 740; ਮੁਹੰਮਦ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੇ ਬੇਗਮ [1985] 3 ਐਸਸੀਆਰ 844: (1985) 2 ਐਸਸੀਸੀ 556; ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ 2021 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 704 ਵਿੱਚ 2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1599 (ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੰਟਰਪਲੇ ਵਿੱਚ) - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਸਿਰਾਜਮੁਹੰਮਦਖਾਨ ਜਨਮੁਹੰਮਦਖਾਨ ਬਨਾਮ ਹਾਫਿਜ਼ੁਨਨੀਸਾ ਯਾਸਿੰਖ [1982] 1 ਐਸਸੀਆਰ 695: ਏਆਈਆਰ 1981 ਐਸਸੀ 1972; ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਆਗੀ ਬਨਾਮ ਕਮਲੇਸ਼ ਦੇਵੀ [2022] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 970: (2022) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 90 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ [1964] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 73; ਭਗਵਾਨ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ [1975] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 483 : (1975) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 386; ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਸਹਿਗਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ [1997] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 529 : (1997) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 7; ਭੁਵਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੀਨਾ [2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 858 : (2015) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353; ਰੀਮਾ ਸਲਕਾਨ ਬਨਾਮ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਸਲਕਾਨ [2018] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 350 : (2019) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 303; ਬਾਈ ਤਾਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਅਲੀ ਹੁਸੈਨ ਫਿਦਾਲੀ ਚੋਥੀਆ [1979] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 75 : (1979) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 316; ਫੁਜ਼ਲੁਨਬੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਖਾਦਰ ਵਾਲੀ [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1127 : (1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 125; ਚੰਦਾਵਰਕਰ ਸੀਤਾ ਰਤਨਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ਲਤਾ ਐਸ. ਗੁਰਮ [1986] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 866 : (1986) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 447; ਆਈਸੀਆਈਸੀਆਈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਿਡਕੋ ਲੈਦਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ [2006] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 528: (2006) 10 ਐਸਸੀਸੀ 452; ਅਸਵਿਨੀ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਅਰਬਿੰਦ ਬੋਸ [1953] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 ਐਸਸੀ 369; ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਇੰਦੌਰ ਬਨਾਮ ਰਤਨਾਪ੍ਰਭਾ, ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 308; ਸਭਰਾ ਸ਼ਮੀਮ ਬਨਾਮ ਮਕਸੂਦ ਅੰਸਾਰੀ (2004) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 616; ਬਿਨੋਏ ਵਿਸਵਮ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [2017] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: (2017) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 59; ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 379: (2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1; ਸ਼ਬਾਨਾ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ [2009] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 190: (2009) 14 ਸਕੇਲ 331; ਜੁਵੇਰੀਆ ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ ਪਟਨੀ ਬਨਾਮ ਆਤਿਫ ਇਕਬਾਲ ਮਨਸੂਰੀ [2014] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 479: (2014) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 736; ਰਾਣਾ ਨਾਹਿਦ @ ਰੇਸ਼ਮਾ @ ਸਨਾ ਬਨਾਮ ਸਾਹਿਦੁਲ ਹੱਕ ਚਿਸਤੀ [2020] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 324: (2020) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 657; ਕੀਰਤੀ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ [2021] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 989: (2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 166 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੁਨਹੀ ਮੋਇਨ ਬਨਾਮ ਪਥੁਮਾ, 1976 ਕੇ.ਐਲ.ਟੀ. 87; ਕਰੀਮ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਸ਼ੇਖ ਬਨਾਮ ਸ਼ਹਿਨਾਜ਼ ਕਰੀਮ ਸ਼ੇਖ (2000) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 446; ਅਬਦੁਲ ਹਮੀਦ ਬਨਾਮ ਫੂਸੀਆ (2004) 3 ਕੇ.ਐਲ.ਟੀ. 1049 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, 15ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਅਧਿਆਇ 5.4, ਪੰਨਾ 284]

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਨੂੰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973; ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2019; ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਨੂੰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125; ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3) (ਬੀ); ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 3; ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 5; ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ; ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ; ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ; ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਕ; ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ; ਗੈਰ-ਰੋਕਥਾਮ ਧਾਰਾ; ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ; ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਸਥਾ; ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ; ਸਮਾਜਿਕ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ; ਵੰਚਿਤਤਾ; ਬੇਘਰਤਾ।

ਕੇਸ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2842

2023 ਦੇ ਸੀਆਰਪੀ ਨੰਬਰ 12222 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13.12.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀ

ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ।

ਐਸ. ਵਸੀਮ ਏ. ਕਾਦਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮਨਨ ਡਾਗਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਦਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਤਮੀਮ ਕਾਦਰੀ, ਸਈਦ ਕਾਦਰੀ, ਸ਼੍ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਰੀਨਾ ਫਰੀਦ, ਸਾਹਿਲ ਗੁਪਤਾ, ਦੀਪਕ ਭਾਟੀ, ਸ਼ਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਫੈਸਲਾ

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਸਟਿਲ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ 13.12.2023 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ 2023 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 12222 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 2019 ਦੇ ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 171 ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ 20,000/- ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ਼ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10,000/- ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ਼ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 02 ਦਾ ਪਤੀ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ 15.11.2012 ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਘ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵਿਗੜਦਾ ਗਿਆ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 02 ਨੇ 09.04.2016 ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 02 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਈਪੀਸੀ 1860" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 498ਏ ਅਤੇ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ 2017 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 578 ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 25.09.2017 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਤਲਾਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਕੁਜ਼ਾਥ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅੱਗੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 28.09.2017 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4. ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ INR 15,000/- (ਸਿਰਫ਼ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 02 ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਨੇ 2019 ਦੇ ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 171 ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 09.06.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 13.12.2023 ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

5. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1986 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ "ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ" ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਉਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਥੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਹਾਰਾ

ਸਿਰਫ਼ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਨ ਇੰਕ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 435 ਵਿੱਚ 3-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੇਨੁਪਤੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2023) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 251 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 4, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਦਾ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 740 ਵਿੱਚ 5-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 21 ਤੋਂ 24 ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 03, 07, 08, ਅਤੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕਬਾਲ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2007) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 785 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 03, 07, 08, ਅਤੇ 09 'ਤੇ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਚਲਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ।

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ ਨੂੰ 09.02.2024 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪਾਅ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭਾਵ ਦੁਆਰਾ, ਪਹਿਲੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ 5-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ

ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਿ ਕੀ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 33 ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਬਰਾਬਰ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 15 ਅਤੇ 21 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

9. ਸ਼੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਕਈ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਲੇਟੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

11. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 1898 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਰਾਹੀਂ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਪਤਨੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਤੁਰੰਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"125. ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਹੁਕਮ।-

(1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-
(ਏ) ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ, ਜਾਂ

(ਬੀ) ਉਸਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਾ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ, ਜਾਂ
(ਸੀ) ਉਸਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬੱਚਾ (ਵਿਆਹੀ ਧੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ) ਜੋ ਬਾਲਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਬੱਚਾ, ਕਿਸੇ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਜਾਂ ਸੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਾਂ
(ਡੀ) ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ, ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ,

ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਾਲਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਤੀ, ਜੇਕਰ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਮਾਸਿਕ ਭੱਤੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਮਾਸਿਕ ਭੱਤੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਆਖਿਆ।- ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, -

(ਏ) "ਨਾਬਾਲਗ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ, ਭਾਰਤੀ ਬਹੁਮਤ ਐਕਟ, 1875 (1875 ਦਾ 9) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਆਪਣੀ ਬਾਲਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(ਬੀ) "ਪਤਨੀ" ਵਿੱਚ ਉਹ ਔਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(2) ਦੇਖਭਾਲ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਭੱਤਾ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਹਰੇਕ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਜਲਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਗਈ ਸੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਹੈ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਕੋਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

(5) ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।"

12. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15(3) ਅਤੇ 38 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1975) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 386 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਉਪਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੰਡਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਉਪਚਾਰਕ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਗੇ।

13. ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਵਾਰਾਗਰਦੀ ਅਤੇ ਬੇਘਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਘ (1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 344 ਵਿੱਚ, ਪਤਨੀ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਢੁਕਵੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਵੀ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਉਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਕੋਲ "ਉਸਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

14. ਫੁਜ਼ਲੁਨਬੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਖਾਦਰ ਵਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 125 (ਐਸ.ਸੀ.) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਰਮ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਔਰਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

15. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਬੰਧਤ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ 5-ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਬੇਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ(1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556 ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜੋ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਕਤ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਉਪਾਅ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਹੈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਛੱਡ ਦਿਓ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਦੇ ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਅਸਲ ਫਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਸੰਸਦ ਨੇ, ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ, 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਲਿਆਂਦਾ। ਇੱਥੇ, ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:
"3. ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਹਿਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ।-

(1) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ-
(ਏ) ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ;
(ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
(ਸੀ) ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਹਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ; ਅਤੇ
(ਡੀ) ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਜਾਂ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਮਹਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਮਹਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।
(3) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ-
(ਏ) ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੇ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਜਾਂ
(ਬੀ) ਮਹਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਗਈਆਂ ਹਨ,
ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜੋ ਉਹ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣੇ ਗਏ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਮਹਿਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਜਲਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਜ਼ਾ ਉਕਤ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।"

17. 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 15 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 4 ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਹਮਲਾ ਅਧੀਨ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਨ। ਧਾਰਾ 3, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 33 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"33. ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਕੇਸ [(1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556: 1985 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 245] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਵੱਲੋਂ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਜਾਂ ਬੇਘਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਜਾਂ ਬੇਘਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਗੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਰਾਹੀਂ

ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(ਏ) ਅਤੇ 4 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਲਾਕ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਜੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਹੀ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਓਲਗਾ ਟੈਲਿਸ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [(1985) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 545] ਅਤੇ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [(1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 248] ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ "ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜੀਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਜਬ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਥੰਮ੍ਹ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਭੱਜਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ, ਸਹੀ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਜੈਨ, ਪਾਰਸੀ ਜਾਂ ਈਸਾਈ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਮਾਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ

'ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਸਲਿਮ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ "ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ" ਜਾਂ "ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ" ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਜੋ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਲਟਾ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

18. ਸ਼ਬਾਨਾ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 666 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਲਈ ਵੀ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਦਾਨੀਏਲ ਲਤੀਫੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ, ਉਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ।

19. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਨੇ ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖਟੂਨ ਨਿਸਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 646 ਵਿੱਚ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਜਿੱਥੇ 5-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦਾਨੀਏਲ ਲਤੀਫੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਲਈ। ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮਾਨ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਚੋਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 10 ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"10. ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਐਕਟ") ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [(2001) 7 ਐਸਸੀਸੀ 740] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਨੁਸਾਰ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਕੇਸ [(2001) 7 ਐਸਸੀਸੀ 740] ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਰੂਦੀਨ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਰ, ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਖੰਡਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

(ਰੇਖਕ ਸਾਡਾ ਹੈ)

20. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਮੀਮ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਅਸਰਫ ਖਾਨ (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 636 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿੱਥੇ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਚੋਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ

ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

21. ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1984 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਫਸੀਏ 1984" ਵਜੋਂ ਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫਸੀਏ 1984 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼ਮੀਮਾ ਫਾਰੂਕੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹਿਦ ਖਾਨ (2015) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 705 ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 09 ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"9. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਦਾ ਤਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਮੀਮ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਅਸਰਫ ਖਾਨ ((2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 636: (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵ) 145: (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 162] ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ((2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 740: (2007) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 266] ਅਤੇ ਖਾਤੂਨ ਨੀਸਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ [ਖਾਤੂਨ ਨੀਸਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 646: (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵ) 155: (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। 170] ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ: (ਸ਼ਮੀਮ ਬਾਨੋ ਕੇਸ ((2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 636: (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵ) 145: (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 162], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 644, ਪੈਰਾ 13-14)

'13. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਕੋਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ

[(2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 740: (2007) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 266] ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ

14. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਾਨਾ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ((2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 666: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵ) 216: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 873) ਵਿੱਚ, ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ [(2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 740: (2007) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 266] 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ: (ਸ਼ਬਾਨਾ ਬਾਨੋ ਕੇਸ ((2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 666: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵ) 216: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 873], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 672, ਪੈਰਾ 21)

21. ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।'

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖਾਤੂਨ ਨਿਸਾ [ਖਾਤੂਨ ਨਿਸਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ (2014) 12 ਐਸਸੀਸੀ 646: (2014) 5 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਈਵੀ) 155: (2014) 5 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 170] ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।'

ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

22. ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਦੇ ਨੰਗੇ ਪਾਠ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੇ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ

ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅੰਤਰ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

24. ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਜਾਂਚ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਾਅ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

25. ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ, ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ,

ਅਤੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਹਿਦ ਜਮਾਲ ਅੰਸਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 2008 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਆਲ 1077 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ, ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ।

26. ਉਪਰੋਕਤ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਭਟਕਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਈ, ਯਾਨੀ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁਮਤਾਜ਼ਬੇਨ ਜੁਸਬਭਾਈ ਸਿਪਾਹੀ ਬਨਾਮ ਮਹਿਬੂਬਖਾਨ ਉਸਮਾਨਖਾਨ ਪਠਾਨ 1998 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਗੁਜਰਾਤ 279 ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਕੁੰਹੀਮੋਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਆਇਸ਼ਾਕੁੱਟੀ 2010 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਕੇਰ 567 ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੁਮੇਰਾ ਖਾਤੂਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਕੂਬ 2010 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਆਲ 202, ਸਾਜ਼ੀਦ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2011 ਐਸਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਆਲ 1059, ਜੁਬੈਰ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਇਸ਼ਰਤ ਬਾਨੋ 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਆਲ 4065, ਅਤੇ ਸ਼ਕੀਲਾ ਖਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਆਲ 75, ਅਤੇ ਖਲੀਲ ਅੱਬਾਸ ਫਕੀਰ ਬਨਾਮ ਤੱਬਾਸਮ ਖਲੀਲ ਫਕੀਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2024 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 23 ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।

27. ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚੋਂ, ਕੁੰਹੀਮੋਹੰਮਦ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੀਮਤ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਪਾਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਤਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਕਿਸੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋ ਕਥਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

28. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਾਪਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ।

1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਤਾਰੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਉਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਪੜਚੋਲ, ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੇ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

29. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ(ਆਂ) ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 02 ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 13.12.2023 ਦੇ ਇਸਦੇ ਇਮਪੁਗਨਡ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

30. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਕੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦੇਹਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

31. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਵਾਧੂ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"127. ਭੱਤੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ -
(3) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ
(ਏ) xxx-xxx-xxx
(ਬੀ) ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜੋ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੇ ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੋ -

(i) ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
(ii) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,"

32. ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ, ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ, ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 28 ਅਤੇ 29 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"28. ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ,

"ਪ੍ਰਬੰਧ" ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਿਵਾਸ, ਉਸਦੇ ਭੋਜਨ, ਉਸਦੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਅੰਦਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਦੌਰਾਨ" ਜਾਂ "ਲਈ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ "ਅੰਦਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ "ਤੇ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ", "ਪਰ੍ਹੇ ਨਹੀਂ" ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੱਕ ਫੈਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦੀ।

29. ਐਕਟ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਧਾਰਾ ਧਾਰਾ 3 ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਤੋਂ "ਭੱਤਾ", "ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ" ਅਤੇ "ਮਹਿਰ" ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਅਤੇ ਦਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ: (1) ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਲਈ "ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ" ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (2) ਉਸਦੇ ਲਈ "ਭੱਤਾ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ "ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ" ਜਾਂ "ਭੱਤਾ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, "ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ"। ਜੇਕਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇੱਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕਰਕੇ "ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ" ਅਤੇ "ਰੱਖ-ਰਖਾਅ" ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(ਸੀ) ਅਤੇ 3(1)(ਡੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਮਹਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਦਾਜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ, ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਕੇਸ [(1985) 2

ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556: 1985 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 245] ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਲਈ "ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ" ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਰ ਵਜੋਂ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਦਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਉਸ ਤਾਰੀਖ਼ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ "ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ" ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ "ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ" ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ; ਦੂਜਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ

4, ਜੋ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਬੰਧ" ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ "ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ" ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਔਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਉਹ "ਭੱਤਾ" ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ; ਤੀਜਾ, ਪਵਿੱਤਰ ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਸਫ਼ ਅਲੀ ਦੁਆਰਾ "ਮਾਤਾ" ਦਾ "ਭੱਤਾ" ਵਜੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਬੰਧ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਕੇਸ [(1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556: 1985 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 245] ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਭਾਵੇਂ "ਮਾਤਾ" ਨੂੰ "ਭੱਤਾ" ਜਾਂ "ਪ੍ਰਬੰਧ" ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਕੇਸ [(1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556: 1985 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 245] ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ "ਮਾਤਾ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਜੋ "ਮਾਤਾ" ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੰਤਰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(ਏ) ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਬੰਧ" ਸ਼ਬਦ "ਮਾਤਾ" ਨੂੰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮਹਰ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, "ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ" ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਪਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣੇ ਗਏ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੇ

ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਕੇਸ (1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556 : 1985 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 245] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਤਰਕ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਹਿਤਾਬੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਿਆਂ ਤੋਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਣਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, "ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ" ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਸਮਾਜਿਕ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

33. ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿੱਥੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਬਦਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਰਕਮ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ। ਉਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੱਗੇ ਫੁਜ਼ਲੁਨਬੀ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 19(1) ਤੋਂ 19(4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:
"19. ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

(1) ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੀ ਇੱਕ ਸੈਟਿੰਗ, ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਤਲਾਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(2) ਉਪਾਅ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਕਮ, ਰਿਵਾਜੀ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਪੁਨਰ ਵਿਆਹ ਤੱਕ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਸਿਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਣਗੌਲੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾਆਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਿਵਾਜ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਦੂਜੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

(3) ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣ, ਕੋਡ, ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ 127 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਆਗੀਆਂ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇ।

(4) ਨਾ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਰ ਮੁਕਤੀਦਾਇਕ ਦਲੀਲ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਓਨੀ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੰਨੀ ਇਹ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਥਿੰਗ ਕਿਸਮਤ ਜਾਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਭੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ..."

34. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਤ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਉਹ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਬਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
35. ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਤੀ ਨੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ

ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਤੀ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, (ਏ) ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਕਿ ਪਤਨੀ, ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਖੁਦ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਏ ਗਏ ਉਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਜਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ, ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ।

36. ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ "ਵਾਜਬ ਬਦਲ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਭੱਤੇ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦੋਹਰੇ ਲਾਭ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

37. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਸਥਾ, ਅਤੇ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ, ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 1973 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕਸੁਰਤਾਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

38. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜੇ ਹਨ।

39. ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਮਿੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ।

40. ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 13.12.2023 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
41. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਗਰਥਨਾ ਜੇ.
ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਸੀਆਰਪੀਸੀ") ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "1986 ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 125. ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਹੁਕਮ। - (1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ;

ਏ) ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ, ਜਾਂ
ਬੀ) ਉਸਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਾ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ, ਜਾਂ
ਸੀ) ਉਸਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬੱਚਾ (ਵਿਆਹੀ ਧੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ) ਜੋ ਬਾਲਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਬੱਚਾ, ਕਿਸੇ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਜਾਂ ਸੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਾਂ
ਡੀ) ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ, ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਅਤੇ

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਧਾਰਾ (ਅ) ਅਜਿਹਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਾਲਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਤੀ, ਜੇਕਰ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ;

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਮਾਸਿਕ ਭੱਤੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਮਾਸਿਕ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ,

ਵਿਆਖਿਆ। - ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ,- ਏ) "ਨਾਬਾਲਗ" ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ, ਭਾਰਤੀ ਬਹੁਮਤ ਐਕਟ, 1875 (1875 ਦਾ 9) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਆਪਣੀ ਬਾਲਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

ਬੀ) "ਪਤਨੀ" ਵਿੱਚ ਉਹ ਔਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(2) ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਭੱਤਾ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਹਰੇਕ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਪੂਰੇ, ਜਾਂ ਹਰੇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ

ਲਈ ਭੱਤੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਜਾਂ ਜਲਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਗਈ ਸੀ:ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਹੈ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਕੋਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

(5) ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।"

2. ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਪਤਨੀ, ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਾ, ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ (ਹੁਣ, ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ) ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ

ਬੱਚੇ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਮਾਸਿਕ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਠੀਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

3. ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ "ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਜੋ ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਵਿਆਖਿਆ (ਅ) ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੰਮਲਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਜਿਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ:
5. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15(1) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਲਾਮਤੀ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 39(ਈ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਧਾਰਾ 15(1) ਅਤੇ (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 39(ਈ) ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"15. ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਲਿੰਗ ਜਾਂ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ।-(1) ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਲਿੰਗ, ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

XXX XXX XXX

(3) ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ।

XXX XXX XXX

39. ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤ। ਰਾਜ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ-

XXX XXX XXX

(ਈ) ਕਿ ਕਾਮਿਆਂ, ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਤਾਕਤ, ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;"

6. ਧਾਰਾ 15(3) ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 39 ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪਾਠ, ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15(3), ਧਾਰਾ 39(ਈ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਔਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਬੇਸਹਾਰਾ, ਤਿਆਗੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਥਾਪਨਾ ਹੈ ਜੋ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਤ ਵਿਤਕਰੇ, ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵਾਂਝੇਪਣ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

7. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, "2005 ਐਕਟ") ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਸਾਂਝੇ ਘਰ' ਵਿੱਚ 'ਪੀੜਤ ਔਰਤ' 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

8. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਪਤੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ,

ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇਪਣ ਅਤੇ ਕੰਗਾਲੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ।

9. ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (1964) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 73 ਵਿੱਚ, ਸਾਬਕਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਭਰੀ ਸੰਸਦੀ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਦੁਆਰਾ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (1964) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 73 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦਾ ਅਧਿਆਇ 36 ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।" ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ (1975) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 386 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125(1) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਵਾਰਾਗਰਦੀ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾਪਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜੋ 'ਨਾ ਤਾਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਰੀਬ' ਹੋਵੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਵੱਖਰੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵੀ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਤਿਆਗੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਆਸਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

10. ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਸ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਸਹਿਗਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ (1997) 7 ਐਸਸੀਸੀ 7। ਇੱਕ ਅਣਗੌਲੀ ਆਸ਼ਰਿਤ ਪਤਨੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ/ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ/ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਕਈ

ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ (ਜਾਂ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ) ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਇਸ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਤੀ ਦੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਪਤੀ 'ਤੇ ਦਮਨਕਾਰੀ ਜਾਂ ਦੰਡਕਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਤੰਗੀ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੁਵਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੀਨਾ (2015) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 353; ਰੀਮਾ ਸਲਕਨ ਬਨਾਮ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਸਲਕਨ (2019) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 303।

ਭੋਜਨ ਭੱਤਾ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ:
12. ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਜ਼ੋਰ ਭੱਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਤਿਆਗੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਬਹੁਲਵਾਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ।

13. ਮੈਂ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁੰਨੀ ਮੋਇਨ ਬਨਾਮ ਪਥੁਮਾ, 1976 ਕੇ.ਐਲ.ਟੀ. 87 ("ਕੁੰਨੀ ਮੋਇਨ") ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਖਾਲਿਦ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸੀ)। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਲਾਮਤੀ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਰਮ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 'ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ' ਅਤੇ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ, ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"127. ਭੱਤੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ।- (1) ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਮਾਸਿਕ ਭੱਤਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਬੱਚੇ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ

ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਮਾਸਿਕ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਭੱਤੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਉਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ

ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੇਗਾ।
(3) ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ -

(ਏ) ਔਰਤ, ਅਜਿਹੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪੁਨਰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ;

(ਅ) ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜੋ, ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੇ ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(i) ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
(ii) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਏ) ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਦਾਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਈ

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਜੋ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।" ਜਾਣਕਾਰ ਜੱਜ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਮਹਿਰ ਜਾਂ ਦਾਜ ਜਾਂ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ' ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਉਹ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸੀ। ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 127 ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਖੋਹਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

14. ਬਾਈ ਤਾਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਅਲੀ ਹੁਸੈਨ ਫਿਦਾਲੀ ਚੋਥੀਆ (1979) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 316 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਲਾਇਰ, ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਸਹਿਮਤੀ ਡਿਕਰੀ ਰਾਹੀਂ ਤਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤੀ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪਤਨੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਪਤਨੀ' ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਲਾਇਰ, ਜੇ. ਨੇ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ:

"7. ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15(3) ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਹਮਦਰਦੀ ਭਰੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਤਿਆਗੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਜਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਧਾਰਾ 15(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ, ਤਲਾਕ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰ ਸੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 39 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਤਿਆਗ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 38 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ (ਧਾਰਾ 37)। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਖਾਸ ਕੋਡ ਦੇ ਛਪੇ ਹੋਏ ਟੈਕਸਟ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

15. ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 127 ਪਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

"12. ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੁਆਰਾ ਭਰਮਪੂਰਨ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸ ਦਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਬਦਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਰਸਮੀ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਧਾਰਾ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਨਿਰਮਾਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਮਿਹਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂੰਜੀਗਤ ਬਦਲ ਹੈ, ਗਣਿਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਟੀਚੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਟੈਂਟੋ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ। "ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਦੀ ਬੇਸਹਾਰਾਗੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੀ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਵੇਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਤੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਰਿਵਾਜੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ, ਜਿਸਦੀ ਮਾਤਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।"

16. ਇਸ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਲਿੰਗ-ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਆਖਿਆ ਨੇ ਫੁਜ਼ਲੁੰਬੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਖਾਦਰ ਵਲੀ (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 125 ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਬੇਗਮ (1985) 2 ਐਸਸੀਸੀ

556 ("ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ") ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸੀ। ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ "ਪਤਨੀ" ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 127 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜੱਜ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ।

ਦਾਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 740 ("ਦਾਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ") ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ "ਸ਼ਾਇਦ, ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ" ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ:
17. ਸੰਸਦ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਸਦ ਨੇ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ।"

18. 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਭਰ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ 'ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ' ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਬਿੱਲ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:
1. ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਔਰਤ ਲਈ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ;

ii. ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

iii. ਮਹਿਰ ਜਾਂ ਦਾਜ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ, ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਲਾਭ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:

1. ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜੋ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣਗੇ।
ii. ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵੀ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ।
iii. ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ।

19. 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ:
"3. ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਹਿਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ।-(1) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ-

(ਏ) ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
(ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਨਮ ਮਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜੋ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;

(ਸੀ) ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਮਹਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ; ਅਤੇ

(ਡੀ) ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਜਾਂ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਮਹਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਮਹਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ ਕਿ-

(ਏ) ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਮੇਹਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਜਾਂ
(ਬੀ) ਮਹਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਧਾਰਾ(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣੇ ਗਏ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਧਾਰਾ (d) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਹਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(1) ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਮਹਿਰ ਜਾਂ ਮੇਹਰ ਦੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਜਲਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਜ਼ਾ ਉਕਤ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

4. ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼।-(1)

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣੇ ਗਏ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਅਜਿਹਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ:
ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅਜਿਹੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ,

ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਭੱਤੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਜਿਵੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕੋਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਵਕਫ਼ ਐਕਟ, 1954 (1954 ਦਾ 29) ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਰਾਜ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਦਾਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ। ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

"8. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਕੇਸ [(1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 556: 1985 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਸੀ ri) 245] ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਉਸ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਈ ਤਾਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਅਲੀ ਹੁਸੈਨ ਫਿਦਾਅਲੀ ਚੋਥੀਆ [(1979) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 316: 1979 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਕ੍ਰਾਈ) 473] ਅਤੇ ਫੁਜ਼ਲੁੰਬੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਖਾਦਰ ਵਾਲੀ

[(1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 125: 1980 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਕ੍ਰਾਈ) 916] ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਦੁਹਰਾਓ ਹੈ।

XXX XXX XXX

17. ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਕੇਸ [(1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 556: 1985 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਕ੍ਰਾਈ) 245] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣਾ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ।"

20. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਭਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ:

"20. ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਮੂਹ ਨਾਲ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਆਰਥਿਕ ਸਾਧਨ-ਸੰਪੰਨਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਨਿਰਭਰ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਹੋਵੇ, ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ, ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਮਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਵੈ ਦਾ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਬਲੀਦਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਪਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਟੁੱਟਣ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਤਸੱਲੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਜੋ ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਂ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡਾਂ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਗਾੜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਮਾਣ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਸੰਪਰਦਾਇਕ, ਨਸਲੀ ਜਾਂ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।"

21. 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਟਾ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹੁੰਚਿਆ:

"36. ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

(1) ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਜਿਹਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
(2) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਜਿਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਸਮੇਤ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਰਾਜ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੋਰਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।
(4) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 15 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

22. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"26. ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਕੇ ਸੰਹਿਤਾਬੱਧ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ "ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ" ਨੂੰ "ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ"। ਪਰ ਇਹ ਐਕਟ ਉਸ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਦਾ ਵਿਆਹ ਭਾਰਤੀ ਤਲਾਕ ਐਕਟ, 1869 ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਕਟ ਤਿਆਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਹੋਈਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤਨੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਐਕਟ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਮੁਸਲਿਮ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

XXX XXX XXX

28. ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, "ਪ੍ਰਬੰਧ" ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਿਵਾਸ, ਉਸਦੇ ਭੋਜਨ, ਉਸਦੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਅੰਦਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਦੌਰਾਨ" ਜਾਂ "ਲਈ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ "ਅੰਦਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ "ਤੇ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ", "ਪਰ੍ਹੇ ਨਹੀਂ" ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੱਕ ਫੈਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦੀ।

XXX XXX

30. ਇਹਨਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਕੇ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਯੋਜਨਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਕੇ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।"

(ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਰੇਖਾਂਕਿਤ)

ਹਾਲਾਂਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੁਣ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਾਂਗਾ।

23. ਧਾਰਾ 3(1) ਇੱਕ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, "ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ," ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਐਕਟ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਯੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ "ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਖਾਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ। [ਸਰੋਤ: ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ। ਸਿੰਘ, 15ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਅਧਿਆਇ 5.4, ਪੰਨਾ 284]

24. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1599 (ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ, 1899 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰ) (2023) ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ 2021 ਦੀ ਰਿਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 704 ਵਿੱਚ 2023 ਦੀ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 44 ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 1666, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 84 ਵਿੱਚ ਚੰਦਾਵਰਕਰ ਸੀਤਾ ਰਤਨਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਆਸਲਤਾ ਐਸ. ਗੁਰਮ (1986) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ।

4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 447, ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"84. xxx

"67. "ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਅਕਸਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।"

ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਿਡਕੋ ਲੈਦਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (2006) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 452 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

25. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਗੱਲ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਂ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਸੰਚਾਲਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਗੈਰ-ਰੋਕਥਾਮ

ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਟਾਏਗਾ ਜੋ ਉਸੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

26. ਅਸ਼ਵਿਨੀ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਅਰਬਿੰਦਾ ਬੋਸ, ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 369 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਕਥਾਮ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਰੋਕਥਾਮ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕੀ ਗੈਰ-ਰੋਕਥਾਮ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਕਟਿੰਗ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਇੰਦੌਰ ਬਨਾਮ ਰਤਨਪ੍ਰਭਾ, ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 308 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

27. ਕਰੀਮ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਸ਼ੇਖ ਬਨਾਮ ਸ਼ਹਿਨਾਜ਼ ਕਰੀਮ ਸ਼ੇਖ, 2000 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 446 ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੰਜਨਾ ਦੇਸਾਈ, ਜੇ, (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਲੇਡੀਸ਼ਿਪ ਸੀ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ 'ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ' ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਤਰਕ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਰਤੇ: ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੁਸਲਿਮ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। 'ਪ੍ਰਬੰਧ' ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇੱਕ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਪਤਨੀ ਦੀ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 3(1)(ਏ) ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ, ਦਵਾਈ ਆਦਿ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

28. ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬੇਤੁਕੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ

ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਏ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ (ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ) ਸਮੇਤ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਘਟੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜੋ ਉਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੀ। ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਧਾਰਾ ਨੂੰ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1986 ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਕ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਸਕਦੀ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਦਲ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ, ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 15(1) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਨੁਛੇਦ 39(ਈ) ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

29. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ

ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਉਸ ਅਵਧੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

30. ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੋਵਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵਿਕਲਪ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਕੋਲ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

31. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਦਰੀ ਨੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 7 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨ, ਯਾਨੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 125 ਤੋਂ 128 ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 7 ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ:

"5. 1974 ਦੇ ਐਕਟ 2 ਦੇ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ 128 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ।- ਜੇਕਰ, ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ, ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ 128 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ; ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ।-ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਸੰਮਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ।

XXX

7. ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਉਪਬੰਧ।- ਧਾਰਾ 125 ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰੇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦਾ 127, ਉਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

32. ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ 128 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਵਿਕਲਪ' ਅਤੇ "ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 7, ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਉਪਬੰਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਤੋਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਪੋਸ਼ਣ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਅਨੁਸਾਰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੀਆਂ

ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ 'ਉਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 7 ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਯਾਨੀ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

33. ਦਾਨੀਏਲ ਲਤੀਫੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਜੋ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਜੇਕਰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਥੰਮ੍ਹ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਥੰਮ੍ਹ ਤੱਕ ਭੱਜਣਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕਾਉਣਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

"33. ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਕੇਸ [(1985) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556: 1985 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਾਈ) 245] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਵੱਲੋਂ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਜਾਂ ਬੇਘਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਜਾਂ ਬੇਘਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਗੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(ਏ) ਅਤੇ 4 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਲਾਕ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਜੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਹੀ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਓਲਗਾ ਟੈਲਿਸ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। [(1985) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 545] ਅਤੇ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [(1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 248] ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ "ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ "ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜੀਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਜਬ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਥੰਮ੍ਹ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੱਜਣ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ, ਸਹੀ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਜੈਨ, ਪਾਰਸੀ ਜਾਂ ਈਸਾਈ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਮਾਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਸਲਿਮ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ "ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ" ਜਾਂ "ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ" ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਜੋ ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੂਕਵੀਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ

ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ।"

34. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, (i) ਆਪਣੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਲਈ "ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ" ਕਰਨਾ ਅਤੇ (ii) ਉਸ ਲਈ "ਭੱਤਾ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ "ਭੱਤਾ" ਅਤੇ "ਭੱਤਾ" ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਧਾਰਾ 3(1)(ਏ) ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਭੱਤਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬਰਾ ਸ਼ਮੀਮ ਬਨਾਮ ਮਕਸੂਦ ਅੰਸਾਰੀ (2004) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 616 ਵਿੱਚ ਦਾਨੀਏਲ ਲਤੀਫੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ " ਤਨਖਾਹ ਭੱਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ"।

35. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ, ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਰੰਟੀ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਨੋਏ ਵਿਸ਼ਵਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2017) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 59, ਪ੍ਰ. 83। ਇਸ ਲਈ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 'ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 28 ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ

ਦੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 3 ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

36. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੋ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਨਿਆਲ ਲਤੀਫੀ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਾਨਿਆਲ ਲਤੀਫੀ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਉਪਾਅ। ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਗੈਰ-ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1, ਪ੍ਰ. 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦ 'ਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਿਛਾਂਹ ਹਟਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ ਜਾਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹਦਾ ਜੋ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਬਾਨਾ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ, 2009 (14) ਸਕੇਲ 331 ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗਾ।

37. ਮੈਂ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਬਦੁਲ ਹਮੀਦ ਬਨਾਮ ਫੂਸੀਆ (2004) 3 ਕੇ.ਐਲ.ਟੀ. 1049 ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤੀ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਵਸੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਾਡੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ੁਵੈਰੀਆ ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ ਪਟਨੀ ਬਨਾਮ ਆਤਿਫ਼ ਇਕਬਾਲ ਮਨਸੂਰੀ (2014) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 736।

ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ:

38. 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲਿੰਗ ਨਿਆਂ ਨੂੰ, ਸਗੋਂ ਪੀੜਤ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਫੈਸਟੀਅਨ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਜ਼ੋਰ ਕਾਫ਼ੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ 'ਤੇ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਕਮ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਦਾਨ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਬਦਲ ਜਾਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ; ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

39. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਰਾਣਾ ਨਾਹਿਦ @ ਰੇਸ਼ਮਾ @ ਸਨਾ ਬਨਾਮ ਸਾਹਿਦੁਲ ਹੱਕ ਚਿਸ਼ਤੀ (2020) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 657 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਕੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 1984 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੇ ਤਹਿਤ

ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਸਮਰੱਥ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ. ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਏ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 22.09.2022 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਤੋਂ ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ. ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਪਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 3(1), 4(1) ਅਤੇ 7 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਗੈਰ-ਰੁਕਾਵਟ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 'ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਵੇ'। ਮੈਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਜੇ ਦੇ ਇਸ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਾਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਧਰਮ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2 ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ

ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 26 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ:

"57. ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਬਾਰੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, 1979, ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਈ.ਡੀ.ਏ.ਡਬਲਯੂ. ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਰਮ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਈ.ਡੀ.ਏ.ਡਬਲਯੂ. ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 2 ਰਾਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਔਰਤ-ਅਨੁਕੂਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਔਰਤ-ਅਨੁਕੂਲ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

58. ਸੀ.ਈ.ਡੀ.ਏ.ਡਬਲਯੂ. ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਔਰਤ-ਅਨੁਕੂਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਔਰਤ-ਅਨੁਕੂਲ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਲਈ 1986 ਦਾ ਐਕਟ, ਸੀ.ਈ.ਡੀ.ਏ.ਡਬਲਯੂ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਠੋਸ, ਉਦਾਰਤਾਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇ।"

40. ਇਸ ਲਈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 125-128 ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸੁਮੇਲ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

i. ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਸੀ, ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਜਿਸਦਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੈ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ, ਜਿਸਦਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਹਰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਛੱਡੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬੇਤੁਕੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਅਜਿਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜੋ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਲਾਭ ਦੀਆਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸਦਾ ਤਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਯੋਗ ਹੈ।

ii. 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਦਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਜਿਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ ਪਰ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

iv. ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2001 ਦੇ ਐਕਟ 50 [ਧਾਰਾ 2(i)(ਏ) ਦੁਆਰਾ] ਵੇਸੇ 24.09.2001 ਨੂੰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ "ਪੂਰੇ 500 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਭੁੱਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ

ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਧ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਅਧੀਨ "ਪ੍ਰਬੰਧ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

v. ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਨੂੰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਔਰਤ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਜਾਂ 1986 ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਡੈਨੀਅਲ ਲਤੀਫੀਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

vi. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇਕਰ, ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 128 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਗੇ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਖੁਦ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 125 ਤੋਂ 128 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਕਤ ਵਿਕਲਪ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 125 ਤੋਂ 128 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 125 ਤੋਂ 128 ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ 'ਤੇ

ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 125 ਤੋਂ 128 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੰਧਨ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 125 ਤੋਂ 128 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਬੰਧਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕਪਾਸੜ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਤੋਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

vii. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਰੀਆਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਾਲਣ ਕਰਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਤਲਾਕ ਹੋਇਆ ਸੀ।

viii. ਜਦੋਂ ਕਿ 1973 ਦੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1955 ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1954 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ), ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਭੱਤੇ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਦਲਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਤਬਦੀਲੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ix. ਧਾਰਾ 127 ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗੀ, 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਉਪਾਅ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚੋਣ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਦੋਹਰਾ ਲਾਭ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

x. ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1986 ਐਕਟ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਨੇ ਇਸਦੀ ਥਾਂ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਨੂੰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਾਲ

ਸਿਰਫ਼ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਲਿੰਗ, ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਡੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15(3) ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

2019 ਐਕਟ:
41. ਇਸ ਸਮੇਂ, ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ (ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2019 ("2019 ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ।

"5. ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ।-
ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਆਮਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਜਿਸ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਧਾਰਾ 5 ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ 'ਤਲਾਕ-ਏ-ਬਿੱਦਫ' ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਤਲਾਕ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤਲਾਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2019 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦਾ ਤਲਾਕ ਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ 2019 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ 2019 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਵਾਂਝੇਪਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜਾਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਵ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਵ, 2019 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਲਾਕ ਰੱਦ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਉਪਾਅ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ: ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ।

42. ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ? ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਮੁਰਤਜ਼ਾ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਾਜ਼ਮੁਹੰਮਦਖਾਨ ਜਨਮੁਹੰਮਦਖਾਨ ਬਨਾਮ ਹਾਫਿਜ਼ੁਨਨਿਸਾ ਯਾਸਿੰਖ, ਏਆਈਆਰ 1981 ਐਸਸੀ 1972 ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ:

"14.... ਇਹ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਧਾਰਾ 488 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਤਨੀ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੇਸ਼ ਨਿਰਪੱਖ ਲਿੰਗ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਅਤੇ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਨੇਮਾਵਲੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਦਇਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ..."

43. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮੀਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇੱਕ ਵਿਆਹੀ ਔਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਕਸਰ "ਘਰੇਲੂ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਹੈ? ਇਹ ਸਭ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਭਾਰਤੀ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਮਾਸਿਕ ਘਰੇਲੂ ਬਜਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਥਾ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਆਹੇ ਮਰਦ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਜਿਸ ਸਾਹਮਣਾ ਅਜਿਹੇ ਭਾਰਤੀ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਪਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਤੀ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਪਤਨੀ

ਕੋਲ ਵਿੱਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਗੋਂ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਜਿਸਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦਿਨ ਭਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜੋ ਉਸਦੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਕੁਝ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

44. ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਮੌਤ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਕਿਰਤੀ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 166, ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ।

45. ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਸ਼ਕਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾ ਕੇ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਵਿੱਤੀ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਜਿਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਵਿਆਹੇ ਆਦਮੀ ਜੋ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਘਰੇਲੂ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਜਾਂ ਏਟੀਐਮ ਕਾਰਡ ਰਾਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

46. ਇੱਕ ਵਿਆਹੀ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਆਗੀ ਬਨਾਮ ਕਮਲੇਸ਼ ਦੇਵੀ (2022) 8 SCC 90 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 17 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ:

"60. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧ ਬਾਰੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਪਿਛਲੇ ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ "ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੀ ਜੋ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹੇ ਹਨ"।

47. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ 'ਵਿੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ' ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ' ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਸ਼ਕਤ ਬਣਾਏਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਘਰੇਲੂ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਇਕਾਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਪਰਿਵਾਰ ਜੋ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਥਿਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਸਿੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ, ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ!

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਦੇਸ਼

ਸਾਡੇ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਸਹਿਮਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ ਹਨ:

ਏ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬੀ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਸਾਰੀਆਂ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੀ) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, -

i) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹੀਆਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ।

ਜੇਕਰ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹੀਆਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹਨ ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੁਸਲਿਮ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ ਕੋਲ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਵੀ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 127(3)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡੀ) 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਇੱਕ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਈ) 2019 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ,

1) ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ 'ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ' ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ 2019 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2019 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ।
ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ